

К.: Лібра, 2003. – 248 с. 6. Бистрицький Є. Конфлікт культур і філософія толерантності // Ідея культури: виклики сучасної цивілізації. – К., 2003. – С. 77–96.

*Решетняк С.Б.
м. Харків, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

У Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті наголошується на забезпеченні державою підготовки кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійної успішності. Сучасний ринок праці очікує на випускників, які спроможні до високопродуктивної творчої праці та прийняття самостійних рішень, володіють варіативним мисленням, розвинутим прагненням до творення, орієнтовані на високій рівень самореалізації. І це природно. Життя доводить, що в перехідних суспільствах, в умовах постійних інституціональних змін, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нового (нових ідей і задумів, нових підходів, нових рішень). Вченими доказано, що творча діяльність допомагає особистості більш успішно адаптуватися до складних сучасних реалій, сприяє ефективному життєвому становленню.

Існують різноманітні визначення творчості, творчої діяльності. Ми погоджуємося з визначенням творчої діяльності Л.С. Виготським. Він підкреслює, що творчою діяльністю є будь-яка діяльність, яка створює щось нове, все одно, чи буде це створена творчою діяльністю певна річ зовнішнього світу, або відомий витвір розуму, або почуття, яке живе і виявляється тільки в самій людині [1, с. 3]. Складовими елементами творчої діяльності людини можна признати фантазію, уяву, інтелект, а її визначальними критеріями – вільний вибір форми діяльності, пошукову ініціативність, прагнення до успіху та позитивного результату [2, с. 196–197]. Досліджувана нами тема розглядається в аспекті формування нового творчого типу особистості студента, збагачення його творчими вміннями, підготовки до ефективної реалізації майбутньої соціально-професійної ролі.

В працях В.О. Магіна, С.Д. Смірнова, Н.Ю. Шумакової та інших дослідників аналізуються проблеми творчого розвитку студентів, підкреслюється необхідність перетворення студента з об'єкту педагогічної дії в суб'єкт активної творчої діяльності.

В освітньому просторі ВНЗ підготовка ініціативних і творчо мислячих спеціалістів має здійснюватися на основі реальної єдності навчального процесу та науково-дослідної роботи. Відповідно, творча діяльність студентів проявляється, перш за все, в підготовці та участі в навчальному процесі, а також виконанні науково-дослідної діяльності. Розвитку творчого потенціалу студента сприяють усі засоби удосконалення навчального процесу: оновлення змісту навчальних курсів, удосконалення методів навчання, впровадження нових форм самостійної роботи.

Джерела розвитку творчої активності особистості, що характеризується конструктивно-творчим типом діяльності, лежать у вузівському педагогічному процесі, у якому

інтегруються всі принципи, методи і форми навчання, виховання й організації наукових досліджень. Сама організація педагогічного процесу може виховувати в студентів творчий підхід до оволодіння знаннями чи поверхнєве відношення до досліджуваних наук, здатність до активної різнобічної діяльності й індиферентну пасивність. Тип організації педагогічного процесу має принципове значення у вихованні і розвитку творчої активності студента [3].

Багаторічний особистий досвід викладацької діяльності автора, а також спілкування зі студентами та колегами дозволяють зазначити, що пріоритетними напрямками розвитку творчої активності студентів є наступні: по-перше, впровадження в освітню практику креативного, професійно-комунікативного навчання; по-друге, розвиток партнерських відносин викладачів і студентів; по-третє, активне включення інтернет-технологій в навчальний процес та наукову діяльність студентів. Останній напрямок розглянемо більш докладно.

Всесвітня мережа з погляду її інформаційно-довідкової функції є принципово новою, унікальною освітньою системою, яка вигідно відрізняється від традиційних, застарілих (наприклад, бібліотек з громіздкими каталогами). Цю систему характеризують висока швидкість, динамізм, величезні масштаби та аудиторія. За даними соціологічних досліджень інформацію, необхідну для навчання, сьогодні в Інтернеті шукають близько 40% українців [4].

Інтернет надає наступні можливості для цілей освіти: електронна пошта – для обміну інформацією між студентами й викладачами; списки розсилання – для розсилання викладачем загальної інформації навчальній групі та організації колективних обговорень; спеціально створені оболонки для учбових курсів, наприклад в Moodle; доступ до світо-вих інформаційних ресурсів у предметних областях.

Взагалі всю навчальну інформацію, яка є в мережі Інтернет, можна розділити на три категорії: довідкову, наукову, учбову. Відповідно, у програмному забезпеченні навчального процесу та науково-дослідної роботи студентів в системі Інтернет можна виділити чотири основні групи матеріалів: електронні довідники та енциклопедії, які мають ряд переваг перед друкованими аналогами, а саме: вибір користувачем способу систематизації інформації, користування засобами мультимедіа, можливість копіювання довідкової інформації в документи користувача; інтерактивні підручники; сучасні наукові джерела (автореферати дисертацій та самі дисертації, періодичні наукові видання та інше); тести і задачки (відкритого, закритого і змішаного типів), що підвищують ефективність і об'єктивність контролю знань тих, хто навчається; ігрові навчальні програми, орієнтовані на підвищення мотивації навчання за рахунок внесення до нього елементів гри та змагальності.

Освітні Інтернет-ресурси – це необмежений доступ до професійної інформації, використання планів уроків, online курсів, Web-сайтів, співпраця з іншими учасниками навчального процесу, обмін інформацією з колегами й експертами з інших країн, об'єднання професійних ресурсів для вирішення спільних завдань. Сучасні студенти, використовуючи можливості Інтернету, можуть обмінюватись досвідом, здобутою інформацією зі своїми колегами, створювати різноманітні наукові товариства, сайти. Пошук в Інтернеті і використання в навчальному процесі необхідної інформації сприяє активізації у студентів навичок аналітичної та дослідницької діяльності, а також розвитку їх особистих якостей: пізнавальної й інформаційної культури. Використання інтернет-ре-

сурсів для цілей науково-дослідницької роботи прищеплює студентам навички власного творчого пошуку, сприяє формуванню особистої наукової позиції, вихованню наукової та творчої ініціативи. Ці якості вкрай необхідні майбутнім фахівцям для якісного виконання не тільки індивідуальних творчих завдань за предметами, але й випускних бакалаврських та дипломних проектів.

Навчальна функція Інтернету для своєї ефективною реалізації потребує зміни менталітету викладачів, більшої відкритості, переходу до інтерактивних методів навчання, відмови від викладацького трансляціонізму і переходу до інтелектуального партнерства зі студентами [5]. Для викладача важливо знати, де і як знайти потрібне джерело інформації, як вибирати з великого потоку потрібну та достовірну інформацію, аналізувати її, на основі отриманих і наявних знань вміло опрацьовувати та подавати в доступній формі. Існує безліч різноманітних сайтів, які створені для допомоги викладачу при підготовці до певного заняття. Не викликає сумніву, що навчання студентів стає творчим, ефективнішим, якщо викладач володіє Інтернет-технологіями і використовує ресурси та можливості Інтернету в своїй практичній діяльності.

Накопичений особистий досвід застосування інформаційних технологій в учбовому процесі в різних варіантах дозволяє говорити про певні переваги подібних форм організації учбового процесу: стає можливою принципово нова організація самостійної роботи студентів; зростає інтенсивність учбового процесу; у студентів з'являється додаткова мотивація до пізнавальної діяльності та творчого пошуку; доступність учбових матеріалів у будь-який час; можливість постійного контролю міри засвоєння студентами матеріалу по кожній темі.

Керуючись вищевикладеним матеріалом та підводячи підсумок, потрібно зазначити, що Інтернет підтримка навчального процесу може стати чинником розвитку творчої активності студентів при існуванні наступних умов: наявність у викладача мотивації до підготовки та проведення занять в інтерактивних формах, підвищення особистої відповідальності кожного викладача за розвиток творчої активності студента; наявність у студентів вмінь та навичок користувача, достатніх для використання Інтернет підтримки; розробка викладачами відповідних методичних, інформаційних матеріалів, тестових завдань; органічна інтеграція Інтернет підтримки в навчальний процес вищого навчального закладу.

Список літератури: 1. Выготский Л.С. Психология искусства // Л.С. Выготский. – М., 1968. – 326 с. 2. Катренко М.В. Творческая деятельность студентов в современном образовательном пространстве вуза // Вестник Ставропольского государственного университета. – Ставрополь: СГУ, 2009. – № 61. – С. 193–197. 3. Развитие творческой активности студентов: опыт, проблемы, перспективы / А.П. Дьяков, Г.В. Горченко, А.И. Стеценко и др., науч. ред. В.С. Рахманин. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1991. – 160 с. 4. <http://dif.org.ua/ua/publications/articles/zlobina3.htm> 5. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: підручник для науковця. – К., 2006. – 302 с.

*Родыгина В.П.
г. Харьков, Украина*